

TARİH: 23.07.2021

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
الْإِيمَانُ بَضْعٌ وَسَبْعُونَ شُعْبَةً أَفْضَلُهَا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَوْضَعُهَا
إِمَاطَةُ الْأَدَى عَنِ الطَّرِيقِ وَالْحَيَاءُ شُعْبَةٌ مِنَ الْإِيمَانِ

HAYÂ, EDEP ve İFFET

Muhterem Müminler!

İnsanı kötülükten alıkoyup iyiliğe yönelten fitrî bir ahlâk özelliği olan hayâ, sözlükte; utanma, çekinme, vazgeçme, tövbe etme anlamlarına gelmektedir. Bir ahlâk terimi olarak ise, nefsin çirkin davranışlardan rahatsız olup onları terk etmesidir hayâ. İffet ise; kişinin nefsin aşırı arzularını dizginleyerek dengeli ve ölçülü davranmasını, dinin belirlediği çerçevede hareket etmesini ifade eden ahlâkî bir terimdir.

İslâm dini; insanın, doğasında var olan hayâ duygusunu, Allah Teâlâ'nın belirlediği ilkeler doğrultusunda şekillendirerek, şahsıyla bütünleşmiş bir karakter hâline getirmesini ister. Allah Resûlü (s.a.s) de; **“İman, yetmiş küsur parçadır. Hayâ da imandan bir parçadır.”**[1] buyurmuş, hayâ ile imanın birbirine bağlı olduğunu ifade etmiştir.

Kıymetli Müminler!

Hutbemin başında okuduğum âyet-i kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: **“Nerede olsanız, Allah sizinle beraberdir. Allah, bütün yaptıklarınızı hakkıyla görendir.”** [2] Bu ilahi uyarının bilinciyle hareket eden, Yüce yaratanın her an kendisi ile birlikte olduğunu ve yaptıklarını gördüğünü bilen Mü'min, Rabbinin sevmediği ve hoşlanmadığı işlerden uzak durur.

Örnek hayatı ve ahlâkıyla her zaman rehberimiz olan Resûlullah (s.a.s) de; **“Hayâsızlık nerede ve kimde olursa olsun çirkinleştirir; hayâ ise nerede ve kimde olursa olsun zarifleştirir.”**[3] buyurmuş ve hayâ sahibi kimselerden övgüyle bahsetmiştir.

Değerli Müminler!

Mümin için hayâ, onu daima iyiyi ve güzeli yapmaya sevk eden ahlâkî bir erdemdir. Edep ve ahlâkın temel bir unsuru olarak hayâ, toplumumuzda da nesiller boyu üstün bir ahlâkî meziyet olarak görülmüştür. Ancak ahlâkî değerlerin giderek yozlaştığı günümüz toplumunda hayâ duygusu da eski konumunu kaybetmeye başlamıştır. Edebe aykırı sözleri herkese karşı söyleyebilmek, ahlâksız davranışları alenî olarak işlemek, bazı çevrelerde, cesaretin, özgüvenin ve özgürlüğün en önemli göstergesi kabul edilmektedir. Hâlbuki hayâyı kaybetmek, öncelikle bireyi **“en şerefli varlık”** olmaktan çıkararak değersizleştirir.

Kardeşlerim!

Hayâ ve iffetten mahrum kalmak bir insan için felakettir. Kişiyi Rabbinin rızasından uzaklaştıran, azaba yaklaştıran ve ebedi hüsrana sürükleyen acı bir durumdur. Rabbim böyle bir durumdan hepimizi muhafaza eylesin.

Hutbemi Peygamber Efendimizin bir duası ile bitirmek istiyorum: **“Allahım! Senden hidâyet, takva, iffet ve gönül zenginliği isterim.”**[4]

Norveç Diyanet Hutbe Komisyonu

[1] Müslim, İmân, 57.

[2] Hadid, 57/4.

[3] Tirmizî, Birr, 47.

[4] Müslim, “Zikr”, 18.